

Esas Sayısı : 2015/89

Karar Sayısı : 2015/90

“Eldeki dava, murisin askerlik süresinin borçlanılması ve bu süre zarfında sigortalı sayılması talebine ilişkin olup, Mahkememizce 5510 sayılı yasanın 32/2-a maddesinin 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 152/1 maddesi gereğince iptali istemi ile Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmasına karar verilmesine gerek duyulmuştur.

İlgili Hükümler:

"506 Sosyal Sigortalar Kanunu (SSK)

Ölüm sigortasından aylık bağlama şartları:

Madde 66- (DEĞİŞİK MADDE RGT: 08.03.1981 RG NO: 17273 KANUN NO: 2422/8)

a) Malullük veya yaşlılık aylığı almakta iken, yahut malullük veya yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanmış olup henüz işlemi tamamlanmamış durumda veya,

b) Bağlanmış bulunan malullük veya yaşlılık aylığı, sigortalı olarak çalışmaya başlamaları sebebiyle kesilmiş durumda yahut,

(DEĞİŞİK BENT RGT: 16.12.2006 RG NO: 26378 KANUN NO: 5561/1) (YÜK T'AR.18.10.2006)

c) 5 yıldan beri sigortalı bulunup, sigortalılık süresinde en az 900 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş durumda,

Ölen sigortalının hak sahibi kimselerine aylık bağlanır.”

"5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu (SSGSSK)

Ölüm sigortasından sağlanan haklar ve yararlanma şartları

MADDE 32 - Ölüm sigortasından sağlanan haklar şunlardır:

a) Ölüm aylığı bağlanması.

b) Ölüm toptan ödemesi yapılması.

c) Aylık almakta olan (DEĞİŞİK İBARE RGT: 08.05.2008 RG NO: 26870 KANUN NO: 5754/20) kız çocuklarına evlenme ödeneği verilmesi

d) Cenaze ödeneği verilmesi.

(DEĞİŞİK FIKRA RGT: 08.05.2008 RG NO: 26870 KANUN NO: 5754/20)

Ölüm aylığı;

a) En az 1800 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş veya 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için, her türlü

borçlanma süreleri hariç en az 5 yıldan beri sigortalı bulunup, toplam 900 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş,

b) 47 nci maddede yazılı sebeplerle kazaya uğramış, malûllük, vazife malûllüğü veya yaşlılık aylığı almakta iken veya malûllük, vazife malûllüğü veya yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanmış olup henüz işlemi tamamlanmamış,

c) Bağlanmış bulunan malûllük, vazife malûllüğü veya yaşlılık aylığı, sigortalı olarak çalışmaya başlamaları sebebiyle kesilmiş,

durumda iken ölen sigortalının hak sahiplerine, yazılı istekte bulunmaları halinde bağlanır. Ancak, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılanların hak sahiplerine aylık bağlanabilmesi için ölen sigortalının genel sağlık sigortası primi dahil kendi sigortalılığından dolayı prim ve prime ilişkin her türlü borcunun olmaması veya ödenmesi şarttır.ⁿ

Aykırlık İddiası ve Aykırlık İddiasının Değerlendirilmesi:

a) Usuli Değerlendirme:

Derdest olan davamıza Anayasa'ya aykırılığı iddia edilen 5510 sayılı yasanın 32/2-a maddesi uygulanacağından, aykırılığın değerlendirilmesine usulen engel bulunmamaktadır. Zira; somut norm denetimine başvurma yetkisinin ancak bir Mahkeme tarafından yerine getirilebileceği şartının taşındığı, Anayasaya aykırılığı iddia edilen hükümlerin eldeki dosyaya uygulanacak olması şartının taşındığı, aşağıda ayrıntılı olarak zikredilecek olan hükümlerin Mahkememizce Anayasaya aykırı görüldüğü ve ayrıca davacı vekilinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varıldığı, neticeten Anayasanın 152. Maddesi uyarınca Anayasa Mahkemesine başvurulmasına usulen bir engel bulunmadığı görülmüştür.

b) Esasa İlişkin Değerlendirme :

5510 sayılı yasanın 32/2-a maddesi, 506 sayılı yasanın 66/1-c maddesinden farklı olarak "her türlü borçlanma süresi hariç" ibaresini getirmiştir. Bu ibarenin getirilmesiyle 5510 sayılı yasanın yürürlüğe girmesinden önce ölen sigortalılar ile 5510 sayılı yasanın yürürlüğe girmesinden sonra ölen sigortalılar arasında ayrım meydana gelmiştir. Şöyle ki; toplam sigortalılık süresi, askerlik süresi ve diğer gerekli şartları aynı olan iki sigortalıdan 5510 sayılı yasanın yürürlüğe girmesinden önce ölen sigortalının mirasçıları sigortalının askerlik süresini borçlanmak suretiyle aylık almaya hak kazanabilecek iken, 5510 sayılı yasanın yürürlüğe girmesinden sonra ölen sigortalının mirasçıları bu haktan mahrum kalacaktır. Halbuki her iki sigortalının da toplam sigortalılık süreleri ve toplam askerlik süreleri aynı olmasına, 506 sayılı yasa döneminde sigortalılıklarının başlamış olmasına ve yine 506 sayılı yasa döneminde askerlik yapmış olmalarına, yani tüm şartları aynı olmasına rağmen salt ölüm tarihlerinin farklı olmasından ötürü farklı muameleye tabi tutulmaları en başta Anayasa'nın eşitlik ve Sosyal Güvenlik Hakkı ilkesine aykırıdır.

Bu açıklamalar doğrultusunda Anayasaya aykırı olduğu düşünülen hükmün iptali için Anayasa'nın 152. maddesi gereğince başvuru yoluna gidilmiştir.

Esas Sayısı : 2015/89

Karar Sayısı : 2015/90

TALEP SONUCU : Anayasa'ya aykırılık hususu ciddi görüldüğünden ve mahkememizde bu konuda kanaat hasıl olduğundan gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

*Mahkememizce 5510 sayılı yasanın 32/2-a maddesinde yer bulan "**her türlü borçlanma süreleri hariç**" ibaresinin, Anayasa'nın 10. Maddesinde yer alan "Eşitlik" ilkesine ve 60. Maddesinde yer alan "Sosyal Güvenlik Hakkı" hükmüne aykırı olduğu düşünüldüğünden,*

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 152/1 maddesi gereğince 5510 sayılı Yasanın 32/2-a maddesinde yer bulan "her türlü borçlanma süreleri hariç" ibaresinin somut norm denetimine tabi tutulmasını arz ederim."